

PRAĆENJE EFEKTA TROMESEČNE PRIMENE KONTINUIRANOG POZITIVNOG PRITISKA TOKOM SPAVANJA (CPAP) NA VREDNOSTI GLIKOLIZIRANOG HEMOGLOBINA HbA1c I DUGOTRAJNE GLIKOREGULACIJE KOD GOJAZNIH DIJABETIČARA SA DOKAZANOM TEŠKOM OPSTRUKTIVNOM APNEJOM TOKOM SPAVANJA

Nikola Mladenović¹, Zoran Stamenković², Lidija Ristić^{2,3}, Dane Krtinić^{4,5}, Nemanja Petrović¹, Andrej Preveden¹, Bogdan Okiljević^{1,6}, Iva Binić⁷, Miodrag Đorđević^{7,8}

¹Institut za kardiovaskularne bolesti Vojvodine, Sremska Kamenica, Srbija

²Klinika za plućne bolesti, Klinički centar Niš, Srbija

³Univerzitet u Nišu, Katedra za internu medicinu, Medicinski fakultet, Niš, Srbija

⁴Klinika za onkologiju, Klinički centar Niš, Srbija

⁵Univerzitet u Nišu, Katedra za farmakologiju sa toksikologijom, Medicinski fakultet, Niš, Srbija

⁶Univerzitet u Novom Sadu, Katedra za hirurgiju, Medicinski fakultet, Novi Sad, Srbija

⁷Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet, Niš, Srbija

⁸Klinika za opštu hirurgiju, Klinički centar Niš, Srbija

Kontakt: Nikola Mladenović

Bul. Nemanjića 59/20, 18000 Niš, Srbija

E-mail: nikolamlad89@gmail.com

Opstruktivna apneja u spavanju (OSA) predstavlja ozbiljan poremećaj disanja tokom sna koji karakteriše potpuni ili delimični prekid disanja u trajanju od 10 sekundi i duže.

U ovoj prospektivnoj kliničkoj longitudinalnoj studiji kod gojaznih pacijenata sa dijabetes melitusom tipa II kojima je polisomnografskim ispitivanjem utvrđen težak stepen OSA, praćen je efekat primene pozitivnog pritiska tokom sna (CPAP) u toku tri meseca na vrednosti glikoliziranog hemoglobina HbA1c kao indikatora efikasne dugotrajne glikoregulacije.

U prospektivnu kliničku studiju sa tromesečnim, praćenjem uključeno je 98 pacijenata (64 muškaraca i 34 žene, prosečne starosti 50,1 godina. /31- 66 godina., i prosečnog BMI 39,9), kojima je nakon kliničke, laboratorijske, spirometrijske difuzijske obrade plućne funkcije, načinjenih gasnih analiza respiratornih gasova arterijske krvi u miru, ispitivanja Epworthove skale pospanosti, načinjeno polisomnografsko ispitivanje na Philips Respironics Alice PDX uređaju.

Polisomnografsko ispitivanje sprovedeno je kod 98 konsekutivnih gojaznih pacijenata od kojih je 42 (42,8 %) pacijenta imalo dijabetes II. Od ukupnog broja ispitanika kod 58 (60,2 %) nađena je OSA teškog stepena sa AHI indeksom većim od 30. Od ukupnog broja gojaznih pacijenata sa teškim stepenom OSA njih 37 (63,79 %) imalo je dijabetes melitus tip II sa prosečnom HbA1c 11,7 %, što ukazuje na lošu dugotrajnu glikoregulaciju kod dijabetičara sa teškim stepenom OSA.

Od 98 gojaznih pacijenata, koji su imali dijabetes melitus tip II i OSA teškog stepena, randomizovano je njih 23, od čega je njih 11 sa prosečnom vrednošću HbA1c 9,9 %, prosečnog BMI 37,1 i prosečnog AHI indeksa 36,7 (od 31 do 59), nabavilo aparate za primenu kontinuiranog pozitivnog pritiska (CPAP) tokom spavanja, te su nakon tromesečne primene CPAP obavili kontrolu vrednosti glikoliziranog hemoglobina HbA1c kao validnog indikatora dugotrajne glikoregulacije. Kontrolnu grupu ispitanika činilo je njih 12 u eksperimentalnoj grupi, čija je prosečna HbA1c bila 9,1 %, prosečna BMI 39,3 i AHI indeks bio je 39,7 (od 31 do 62), i bez statistički značajne razlike između grupa po stepenu težine OSA i vrednosti HbA1c. Nakon tromesečne primene kontinuiranog pozitivnog pritiska (CPAP) tokom spavanja ispitanici eksperimentalne grupe postigli su statistički značajno ($p < 0,001$) popravljajući vrednosti HbA1c sa prosečnih 9,9 % na 6,7 %, što nije utvrđeno kod pacijenata kontrolne grupe koji nisu koristili CPAP tokom sna dijabetesom tipa II i teškom OSA, primenom kontinuiranog pozitivnog pritiska tokom spavanja značajno popravljajući dugotrajna glikoregulacija iskazana kroz vrednosti HbA1c.

Acta Medica Medianae 2019;58(2):38-43.

Ključne reči: opstruktivna sleep apnea, dijabetes melitus tip II, gojaznost, CPAP